

Fataawa Za Ramadhaan

**Al-'Allaamah Muqbil bin
Haadiy al-Waadi'iy
(Rahimahu Allaah)**

Mfasiri:

Abu Bakr Khatwiyb al-Atrush

01) Kugawa Usiku Sehemu Mbili; Tarawiyh Na Qiyaam-ul-Layl

Swali:

Tuliswali Ramadhaan rakaa nane katika Tarawiyh kisha tukaswali swalah ya usiku [Qiyaam al-Layl] rakaa sita, imethibiti? Wanaswali Tarawiyh na swalah ya usiku.

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Bora ni kukomeka na yaliothibiti kutoka kwa Mtume (swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam). Kuswali rakaa kumi na moja kama ilivyo kwenye swahiyh mbili Hadiyth ya ‘Aaishah. Na mwenye kutaka kuzidisha hatuwezi kumbadiy’ au kusema kafanya haramu. Lakini bora ni kukomeka na aliofanya Mtume (swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam). Tunawanasihi kuichelewesha [Tarawiyh] mpaka theluthi ya mwisho ukiweza kwani ndo wakati ambao Allaah Hushuka katikambingu ya dunia kama ilivyo katika Hadiyth ya Abu Hurayrah na Anasema: "Kuna mwenye kuomba nimuitikie, kuna mwenye kutaka msamaha nimsamehe, kuna mwenye kutubu nimuitikie."

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1863

02) Kupiga Punyeto Katika Ramadhaan

Swali:

Ipi hukumu ya kupiga punyeto katika Ramadhaan?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

Katika Ramadhaan na nje ya Ramadhaan jambo hili lina madhara makubwa, wanaoliruhusu hawana dalili. Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) anasema:

"Enyi kongamano la vijana! Yule mwenye uwezo wa kuo na afanye hivyo, kwani hilo linamfanya ainamishe macho yake na inahifadhi utupu wake. Ama kwa yule asiyeweza basi afunge, kwani kufanya hivyo ni kinga kwake."

Na Allaah ('Azza wa Jalla) Anasema:

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكُتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مُلْوَمِينَ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

"Na ambao wanahifadhi tupu zao. Isipokuwa kwa wake zao, au iliyowamiliki mikono yao ya kuume, basi hao hawalaumiwi - Lakini wanao taka kinyume ya haya, basi hao ndiowanao ruka mipaka." (70:29-31)

Jambo hili halijuzu kabisa. Mtu anatakiwa kujishughulisha na kuhifadhi Qur'aan, Hadiyth za Mtume wa Allaah au kusoma vitabu vyatari kiarabu na si mambo ya kipuuzi.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1716

03) Adhaana Ya Alfajiri Inatolewa Kabla Ya Wakati Wake Ramadhaan

Swali:

Sisi kwetu na khaswa katika Ramadhaan kunaadhiniwa swalah ya alfajiri kinyume na wakati wake. Tumewanasahi maimamu wa Misikitini wakasema watu wanachoka. Una nasaha gani ya kuwapa?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Nasaha zetu ni kuwa ni wajibu kwao kumcha Allaah (Subhaanahu wa Ta’ala) na waadhini asubuhi kwa wakati wake ili wasiwachanganye watu na wakaswali swalah kinyume na wakati wake. Kama mlivyosikia swalah kinyume na wakati wake haikubaliwi. Na mwenye kuswali swalah kabla ya wakati wake ni wajibu kwake kuswali swalah [hiyo] kwa wakati wake. Isipokuwa ukitoka wakati wa swalah si wajibu kwake kuilipa.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1710

04) Hukumu Ya Kulala Mchana Mzima Ramadhaan Mtu Ukapitwa Na Swalah

Swali:

Kwetu kuna ada ya watu kulala mchana wa Ramadhaan baada ya jua kuchomoza mpaka adhana ya `aswr, na wengine mpaka kabla ya maghrib. Ipi ya hili katika Shari`ah?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Wajibu wao ni kutubu na kuswali swalah ya dhuhr kwa wakati wake. Swalah ndio kubwa kuliko swawm. Mwenye kuacha swalah anachukuliwa ni kafiri tofauti na mwenye kuacha swawm anachukuliwa Faasiq mwenye madhambi ila tu ikiwa atapinga uwajibu wake anakuwa pia kafiri. Wajibu wao ni kuamka wakati wa dhuhr na kuswali kwa wakati, na kama hawakutosheka na usingizi hakuna ubaya wakalala baada ya dhuhr pamoja na kuwa wakati bora wa kulala ni baada ya kuchomoza jua mpaka dhuhr.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1708

05) Mtu Kafariki Na Juu Yake Ana Swawm

Swali:

Kuna mwanaume kafa naye juu yake ana swawm. Je inakubalika kufungiwa na mke wa mtoto wake?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Mtume (swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam) anasema:

"Mwenye kufa na juu yake ana swawm, walii wake amfungie."

Walii hapa ni ndugu zake wa karibu.

Atafungiwa ima na mtoto wake, au kaka yake, au baba yake. Hawa ndio wanaotangulia kisha waliokaribu zaidi. Ikiwa hapakupatikana hakuna ubaya mwanamke huyo akamfungia.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1704

06) Mzazi Kazaa Ramadhaan, Anawajibika Kulipa Siku Zilizompita?

Swali:

Mwanamke kazaa katika Ramadhaan naye ana miaka zaidi ya khamsini, kisha akataka kufunga baada ya muda huu yaani kulipa Ramadhaan aliozaa. Wasemaje kuhusiana na hili?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Atalipa. Anasema Allaah (‘Azza wa Jalla):

فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعَدَهُ مِنْ أَيَّامٍ أُخْرَى

"Na atakayekuwa miongoni mwenu mgonjwa au yumo safarini basi atimize hisabu katika siku nyengine." (02:184)

Atalipa.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1699

07) Je, Ni Wajibu Kwa Anaefunga Swawm Ya Sunnah Kuweka Niyyah?

Swali:

Je, imeshurutishwa kuweka niyyah katika swawm ya Naafilah?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Imeshurutishwa, kwa dalili ya Hadiyth:¹

"Hakika ya kila ‘amali hulipwa kwa niyyah."

Ama Hadiyth:

"Yule asienuwia swawm, hana swawm."

Ni Hadiyth dhaifu haikuthibiti kwa Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) hata kama imesahihishwa na baadhi ya wanachuoni wetu. Pia isitumiwe kama dalili Hadiyth ya Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) aliingia kwa baadhi ya wake zake akasema: "[Je mna chakula](#)"? Akaambiwa "[Hapana](#)". Akasema "[Basi nimefunga](#)". Kwa kuwa alikuwa amenuia kufunga, na pia inajuzu kwa anaefunga swawm ya Nawaafil kula. Kwahiyo isitumiwe kama dalili kuwa Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) aliweka niyya wakati ule. Hadiyth:

["Hakika ya kila 'amali hulipwa kwa niyyah."](#)

Ni dalili ya kuwa swawm haisihi kukishapita sehemu ya mchana.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1612

08) Hukumu Ya Aneachanganyika Na Mke Wake Akatokwa Na Manii Mchana Wa Ramadhaa

Swali:

Mtu akichanganyika na mke wake katika Ramadhaan akamwaga, je kuna kitu juu yake?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

Akichanganyika naye akakusudia kumwaga atachukuliwa kuwa ni mwenye madhambi. Na akichanganyika naye na hakukusudia kumwaga hana juu yake

kitu. Ama kulipa hana juu yake si kwa hili wala lile kwa kuwa hakufanya naye jimai. Pia hana kafara juu yake. Kuhusiana na Hadiyth ya Abu Hurayrah kwenye Swahiyh mbili na ya 'Aaishah kwenye Swahiyh Al-Bukhaariy ni kafara ya aliefanya jimai. Ama kuchanganyika naye tu ni kama tulivyosema. Ikiwa alikusudia kujitua shahawa atakuwa ni mwenye madhambi na kama hakukusudia hana juu yake kitu.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1606

09) I'tikaaf Inakuwa Katika Ramadhaan Tu Na Misikiti Mitatu Tu?

Swali:

I'tikaaf inakuwa Ramadhaan tu? Na je ni inakuwa katika Misikiti mitatu au hata mingine?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

I'tikaaf inakuwa Ramadhaan na nje ya Ramadhaan. Kwa kuwa Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) alilipa siku kumi za mwisho ambazo aliacha akazilipa mwezi wa Shawwal. Ama swali la pili nionavyo na ndio kauli ya wanachuoni wengi ni kuwa ni katika Misikiti mitatu na mingine kutokana na dalili ya Aayah:

وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ

"Wala msichanganyike nao, na hali mnakaa I'tikaaf Msikitini." (02:187)

Ama Hadiyth ya Hudhayfah mi naona kuwa ina udhaifu.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1547

10) Mtu Wa Bid'ah Anaeswali Na Kufunga Ni Sawa Na Asiyekuwa Na Bid'ah?

Swali:

Inajuzu kuamiliana na mubtadi'ah na asiekuwa mubtad'iah katika daraja moja maadamu wanashuhudilia shahaadah ya kweli na wanaswali na kufunga au hapana?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’ iy:

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوْنَ

“Ati aliye Muumini atakuwa sawa na aliye mpotovu? Hawawi sawa.” (32:18)

Bid'ah ni khatari kuliko maasi, namna hii kasema Sufyaan at-Thawriy (Rahimahu Allaah) na ninamsadikisha kwa hilo. Hakika aasi hujua kuwa ye ye ni aasi na kuwa ni mkoseaji na huenda hata akatubia, tofauti na mubtadi'ah ye ye hudhani kuwa yuko katika khayr na katika Sunnah mpaka anafikwa na mauti yuko katika bid'ah zake. ... [sauti imepotea]... kuamiliana na mubtadi'ah muamala wa Waislamu huku ukitazama maslahi. Ikiwa maslahi

ya kumsalimia au kuitikia salaam huenda akabadilika ni jambo zuri au huenda unakhofia asije kupinda zaidi pia hili halina ubaya. Na pia utapoona kumkata hakuleti athari yoyote usimkate. Hali kadhalika kuhusiana na swalah, usende kwenye Msikiti wa mubtadi'ah huku una uwezo wa kwenda kwenye Msikiti wa Sunnah au kusimamisha Msikiti wa Sunnah au kuteua imaan Sunniy bila kuleta fitina, hi aula. Hakuna ubaya kuswali ilimradi bid'ah zake hazijafikia kuwa shirki. Kama kwa mfano kuomba "Ewe 'Abdul-Qadir al-Jaylaaniy", "Ewe Mtume wa Allaah", "Ewe Ibn Alwaan", "Ewe Badawiy", "Ewe Zaynab" nakadhalika. Bid'ah zake zikifia kiwango cha shirki haisihi kuswali nyuma yake.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1520

11) Hukumu Ya Mwenye Kuacha Swalah Baada Tu Ya Ramadhaan Kuisha

Swali:

Ipi hukumu ya anaehifadhi swalah mwezi wa Ramadhaan na anafunga siku sita za Shawwaal. Lakini baada ya Ramadhaan anaacha swalah, anakunywa pombe na kuzini na watu wengi kwetu wako namna hii. Ipi hukumu yao kwa kuwa sisi tunawanasihi lakini hawasikii?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

Kutokana na kauli sahihi ya wanachuoni mtu huyu ni kafiri. Kwa kuwa Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) anasema:

"Hakuna baina ya mja na kufuru au shirki ila swalah, mwenye kuiacha amekufuru."

Na anasema Mtume (‘alayhis-Sallam):

"Ahadi iliopo baina yetu sisi na wao ni swalah."

Na Allaah (‘Azza wa Jalla) anasema katika Kitabu chake kitukufu kuhusiana na baadhi ya waumini watawauliza wengine walio ndani ya Moto:

مَا سَلَكُوكُمْ فِي سَقَرَ قَالُوا لَمْ نَأْتُ مِنَ الْمُصَلَّينَ

"Ni nini kilichokupelekeni Motoni? Waseme: "Hatukuwa miongoni waliokuwa wakisali"." (74:42-32)

Kisha Anasema tena:

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَئُنَّ عَيْنًا

"Lakini wakaja baada yao walio wabaya, wakaacha Swalah, na wakafuata matamanio. Basi watakuja kupata malipo ya ubaya." (19:59)

Anasema tena:

فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلَّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

"Basi, ole wao wanaosali, ambao wanapuuza Swalah zao." (107:04-05)

Anasema tena Allaah (Ta’ala):

فَإِنْ تَأْبُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَاتَّوْا الزَّكَاةَ فَإِخْرَجُوكُمْ فِي الدِّينِ

"Basi wakitubu na wakashika Swalah na wakatoa Zaakah, basi ni ndugu zenu katika Dini." (09:11)

Ufahamu wa Aayah ni kuwa wakiacha kufanya hayo sio ndugu zetu katika dini.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1467

12) Mwanamke Kaacha Kufunga Ramadhaan Kwa Udhuru, Atalipa Siku 1 Au 2?

Swali:

Akila mwanamke siku miongoni mwa siku za Ramadhaan kwa udhuru wa Kishari'ah, je atalipa siku moja au mbili?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

Hapana, atalipa siku moja. Kaacha siku moja atalipa siku moja.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1231

13) Aliepitwa Na Siku Katika Ramadhaan, Juu Yake Ana Nini?

Swali:

Aliepitwa na siku ya Ramadhaan kisha hakuilipa ila katika mwaka wa pili. Je juu yake ana kafara pamoja na kulipa au hapana?

Allaah (Ta'ala) Anasema:

فَلِيَصُمْمُهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعَذَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ

“Na mwenye kuwa mgonjwa au safarini, basi atimize hisabu katika siku nyengine.” (02:185)

Ikimpitwa na siku katika Ramadhaan na hakuweza kuilipa ila katika mwaka mwingine, kuna wanachuoni wanamlazimu kutoa kafara na kulisha masikini, lakini hili halina dalili. Hana juu yake ila kufunga siku nyengine.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1222

14) Kwanini Kama Mashaytwaan Hufungwa Katika Ramadhaan Bado Twaona Maasi?

Swali:

Ikiwa majini yanafungwa Ramadhaan, kwanini tunaona maasi katika mwezi wa Ramadhaan, au majini hufungwa mpaka anapofuturu aliefunga kisha yanafunguliwa? Mtume (swalla Allaahu 'alyhi wa sallam) anasema kama ilivyo katika Swahiyh:

"Inapoingia Ramadhaan, hufunguliwa milango ya Pepo na hufungwa milango ya Moto na Mashaytwaan hufungwa."

Imekuja katika swahiyh ibn Khuzaymah kuwa ni yale Mashaytwaan babu kubwa ndio wanafungwa. Ama vidogo haviachi kuwasumbua watu na kuwafanya uadui na maudhi. Kilichobaki pia ni nafsi yako. Baadhi ya nafsi huenda zikawa ngumu na inakuwa ndio sababu ya kutumbukia katika fitina na si Shaytwaan, khaswa khaswa walao khat. Inapofika wakati wa 'aswr ngumi na matusi ni wao, muhimu ni kujiepusha na walao khat baada ya 'aswr...

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1173

15) Ufanuzi Wa Mwanamke Kulipa Swawm Zilizompita Mwezi Wa Ramadhaan

Swali:

Akila mwanamke siku katika Ramadhaan kwa udhuru wa Kishari'ah. Je anaweza kuijaalia swawm yake katika siku ya 'Araafah au sita Shawwaal au ni mpaka aliye?

Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) anasema:

"Atakayefunga Ramadhaan kisha akafuatiliza na siku sita za Shawwaal itakuwa kama ni kafunga mwaka mzima."

Akibakiwa mwanamke na siku katika Ramadhaan, akiweza kufunga siku hizi na kufunga sita, hilo ni jambo zuri. Kwa kuwa haikushurutishwa ikawa sita baada ya [siku ya] Iyd moja kwa moja. Kutokana na Hadiyth kama mlivyosikia:

"Atakayefunga Ramadhaan kisha akafuatiliza na siku sita za Shawwaal itakuwa kama ni kafunga mwaka mzima."

Yaani si lazima iwe mwanzo wa Shawwaal. Inajuzu ikawa mwanzo wa mwezi, ikawa kati au mwisho; inajuzu kufunga kwa kufululiza na inajuzu kufunga kwa kuachanisha hizi siku sita. Ama deni wakati wake ni mpana. Anasema 'Aaishah (radhiyallaahu 'anha):

"Nilikuwa silipi ila katika Sha'abaan."

Yaani siku ambazo zilikuwa juu yake hakuweza kuzilipa ila katika Sha'abaan. Wakati wake ni mpana na hakuna ubaya ikiwa hatoweza kufunga siku hizi sita katika Shawwaal. Anapaswa kuanza na sita Shawwaal ambayo wakati wake umepangwa, ama deni wakati wake ni mpana kama mlivyosikia.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1168

16) Muislamu Anaefunga Na Kuswali Akifanya Shirki 'Amali Zake Zote Huporomoshwa?

Swali:

Je, yule anaesimamisha swalah, anafunga, anahiji lakini anazuru mawalii na kujikurubisha kwao, matendo yake mema ya swalah na swawm huporomoshwa? Na je akifa anakuwa katika watu wa Motoni?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Ama kuzuru mawalii na waislamu kwa jumla ni jambo linajuzu hata kumzuru kafiri. Inajuzu kumzuru kafiri. Kwa kuwa Mtume (swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam) alipewa ruhusa kumzuru mama yake na alikuwa ni kafiri.

Na Mtume (swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam):

"*Nilikuwa nimewakatazeni kuzuru akaburi lakini sasa yazuruni kwani yanawakumbusha Aakhirah*"

Ama kutabaruku, akiitakidi kuwa maiti hawa wana taathira pamoja na Allaah au badala ya Allaah inakuwa ni shirki. Na ikiwa haitakidi kuwa wana taathira, kutabaruku kwao ni ukhurafi na hakufikii daraja ya shirki.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1145

17) Mwezi Wa Muharram; Mtu Anafunga Mwezi Mzima?

Hadiyth:

"Swawm bora baada ya Ramadhaan ni swawm ya mwezi mtukufu wa Muharram."

Swali:

Je, mtu afunge mwezi mzima?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Hapana. Funga siku moja na ule siku moja ukipenda, la sivyo funga masiku meupe na akhamisi na juma tatu.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1094

18) Alikuwa Akila Ramadhaan Akatubu Na Sasa Kaanza, Je Alipe Siku Alizokula?

Swali:

Kuna kijana kasema alikuwa akila baadhi ya siku za Ramadhaan iliopita zaidi ya siku kumi za Ramadhaan, kisha akatubia kwa Allaah kwa hili. Je ni juu yake kulipa siku zile alizokula pamoja na kuzingatia kuwa hajui ni siku ngapi alikula na kwa sasa ana miaka 30?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

Ni juu yake kutubia kwa Allaah (Subhaanahu wa Ta'aa) na tunamnasihi kukithirisha Nawaafil (Sunnah).

Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) anasema:

"Mja wakati wa hesabu, faradhi zake zitapopungua Atasema Allaah (Subhaanahu wa Ta'ala) "Angalieni kama mtapata kwa mja wangu katika tattwawu"."

Ama deni tunakoma kwa yaliyothibiti:

وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّهُ مِنْ أَيَّامِ أُخْرَى

"Na mwenye kuwa mgonjwa au afarini, basi atimize hisabu katika siku nyengine." (02:185)

Hali kadhalika kwa mwenye hedhi. Akiwa na hedhi katika Ramadhaan ni juu yake kulipa pia. Na wala hatuwakalifishi watu na ambayo hakuwakalifisha kwayo Allaah (Subhaanahu wa Ta'ala).

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=1069

19) Kujitoa Manii Katika Ramadhaan

Swali:

Ipi hukumu kwa mwenye kujitoa manii [punyeto] katika Ramadhaan, mfano wake ni kama wa aliemjamii mwanamke?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Atakuwa ni mwenye madhambi. Ama kutoa kafara haimlazimu. Lakini atakuwa mwenye madhambi kwa kuwa Mtume (swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam) anasema kutokana na Aliosema Allaah:

"Mja wangu kaacha chakula chake, shahawa yake na kinywaji chake kwa ajili Yangu."

Chanzo: <http://www.muqbel.net/files/fatwa/muqbel-fatwa891.mp3>

20) Sunnah Ya Jinsi Ya Kuleta Takbiyr Siku Ya Idi

Swali:

Ipi hukumu ya kuleta Takbiyr katika ‘Iyd al-Fitwr wakati mtu anapotoka katika nyumba yake mpaka anapofika katika Mswallah? Waendelee na Takbiyr mpaka atapokuja imaan? Inajuzu kuleta Takbiyr kwa sauti ya jamaa‘ah [kikundi] kwa aliye kwenye Mswallah na hali kadhalika katika ‘Iyd al-adhwaa?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy'

Kauli ya Allaah (Ta'ala):

وَلَا تَكُبُرُوا عَنْهُ

"Na mumkabiri Allaah." (02:185)

Hili ni kwa jumla. Wakati wa kutoka kila mmoja ataleta Takbiyr kivyake, na wakileta Takbiyr kwa jamaa'ah naona kuwa haijafikia kiwango cha kuwa ni bid'ah. Lakini haikuthibiti kuwa Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) na Maswahaba wake walikuwa wakileta Takbiyr kwa jamaa'ah. Aula ni kila mmoja alete Takbiyr kivyake. Hali kadhalika wakifika kwenye Mswallah kila mmoja aleta Takbiyr kivyake kwa kuwa haikufanywa wakati wa Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam). Na wakileta Takbiyr kwa jamaa'ah nionavyo ni kuwa haijafikia kiwango cha kuwa bid'ah. Kumebaki namna inavyotolewa Takbiyr. Allaahu Akbar Allaahu Akbar, hili... kwa kuwa haikuthibiti namna yake kutoka kwa Mtume (swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) kutokana na ninavyojua.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=890

21) Hukumu Ya Kuzini Katika Ramadhaan

Swali:

Kuna mtu kazini na mwanamke katika Ramadhaan. Je ni juu yake kulipa na kutoa kafara?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Hadiyth iliothibiti:

"Ataemwendea mke wake katika [usiku wa] Ramadhaan."

Ama huyu juu yake kuna hadd [adhabu]. Ikiwa kishaoa apigwe mawe mpaka afe na kama bado apigwe bakora mia.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=372

22) Kawaingilia Wake Zake Wawili Siku Moja Ramadhaan, Atatoa Kafara Mara Mbili?

Swali:

Mwanaume ana wake zaidi ya mmoja, akawaingilia wote wawili siku moja katika Ramadhaan. Je, atalipa kafara mara mbili?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Nionavyo ni kuwa haitokariri maadamu tendo la jima'i lilifanywa siku moja. Haitokariri na hivi ndivyo ninavyoona.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=373

23) Mume Akikuomba Mchana Wa Ramadhaan Usimpe Hata Ikibidi Kupigana Naye

Swali:

Mwanamke kaingiliwa na mume wake mchana wa Ramadhaan kwa kulazimishwa. Je, ana madhambi? Je, amuombe talaka kwa sababu hii?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Hapana. Ikiwa alilazimishwa hana dhambi. Wala asiombe talaka kwa sababu hii. Lakini ni juu yake kujitetea wakati kama huu hata kama hali itafikia kupigana naye au magomvi. Ni juu yake kujitetea kwa sababu ni haramu kwake. Mwanamke hana juu yake kitu.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=859

24) Kala Daku Kwa Kuona Bado Ni Usiku Kumbe Tayari Adhaana Ya Pili, Ipi Hukumu Ya Swawm Yake?

Swali:

Kuna mtu kala daku kisha akalala, akaamka akaangalia akaona bado usiku. Akanywa na kutoka kwenda kuswali akakuta watu Msikitini wanaswali. Je, swawm yake ni sahihi?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Swawm yake ni sahihi - inshaa Allaah. Kwa kuwa kanuni ni kuwa kama bado usiku ni usiku. Na huenda baadhi ya maimamu na waadhini huadhini kabla ya wakati kwa robo saa au mfano wa hivo. Na hili ni kosa. Kwa kuwa Mtume (swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam) anasema:

"[Hakika Bilaal anaadhani usiku, kwa hiyo kuleni na kunyweni mpaka aadhini Ibn Umm Maktuum.](#)"

Na Allaah (Ta’ala) Anasema:

وَكُلُوا وَاشْرِبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ

"[Na kuleni na kunyweni mpaka ubainike kwenu weupe wa alfajiri katika weusi wa usiku.](#)" (02:187)

Inapasa iwe namna hii na wala kusiadhiniwe kabla ya robo saa wala nusu saa. Kuangaliwe wakati vizuri ili wasiwaharamishie watu kitu

alichowahalalishia. Na huenda mtu asiamke ila mpaka kabla ya adhaana ya pili kidogo na anasikia wameshaadhini akaacha, hivyo akawa amefunga bila

ya kula daku. Kwa vyovoyote hii ndio Sunnah ya kwambakusiadhiniwe ila mpaka kubainike vizuri weupe wa alfajiri katika weusi wa usiku...

Nionavyo kama mlivyosikia kabla ni kuwa swawm yake ni sahihi maadamu aliangalia akaona bado ni usiku akanywa, hana juu yake kitu - inshaa Allaah.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=870

25) Hukumu Ya Aliemwingilia Mke Wake Mchana Wa Ramadhaan

Swali:

Ipi hukumu ya aliemwingilia mke wake katika Ramadhaan kabla ya miaka mitano na lipi la wajibu juu yake?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Ikiwa ataweza ataacha mtumwa huru. La sivyo atafunga miezi miwili mfululizo. Kama hakuweza atalisha masikini sitini. Na ikiwa hakuweza yote hayo, natumai hana neno.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=286

26) Du'aaa Zote Hizi Mbili Wakati Wa Kufuturu Ni Dhaifu

Swali:

Je kumepokelewa dhikr wakati wa kufuturu?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

Ndio, zimepokelewa lakini hazikuthibiti:

Kumepokelewa:

"Allaahu Laka swumtu, wa 'alaal rizqika aftwartu."

Na imepokelewa pia:

"Dhababa adh-Dhwamaa wabtalatil 'Uruuq wathabal ajru inshaa Allaah."

Na zote hizi mbili hazikuthibiti. Wewe omba kwa du'aa utayoweza.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=87

27) Lili Inaanza Takbiyr Siku Ya Idi al-Fitwr Na Idi Adhwhaa Na Lini Inaisha?

Swali:

Lini inaanza Takbiyr kwenye 'Iyd al-Fitwr na lini inaisha? Na kwenye 'Iyd al-Adhwhaa lini inaanza na lini inaisha?

'Allaamah Muqibil al-Waadi'iyy:

Tumekwishajibia hili. Katika 'Iyd al-Fitwr ni wakati watu wanatoka katika swalah na kabla ya swalah, ama baada yake hakuna ubaya wakaleta Takbiyr siku ile ile ya 'Iyd. Ama 'Iyd al-Adhwhaa ni katika Ayaamut-Tashriyq (tarehe 11, 12, 13 Dhul-Hijjah) lakini kusiletwe katika swalah zilizobaki bali kunaletwa adhkaar za kawaida.

Muulizaji:

Je, kila mtu alete Takbiyr kivyake?

'Allaamah Muqbil al-Waadi'iyy:

Kila mtu aleta kivyake na inapasa kuwa namna hii, au mmoja akaleta Takbiyr na wengine wakaitikia au wakaleta kikundi. Lakini lililo bora ni kila mtu kuleta kivyake.

Muulizaji:

Je, waweke mpaka idadi ya Takbiyr au hapana?

‘Allaamah Muqbil al-Waadi’iy:

Takbiyr ni mkusanyiko. Na udogo wake ni Takbiyr tatu [yaani Allaahu Akbar, Allaahu Akbar, Allaahu Akbar...] na wakizidisha hakuna ubaya.

Chanzo: http://muqbil.net/fatwa.php?fatwa_id=64

Mwisho!